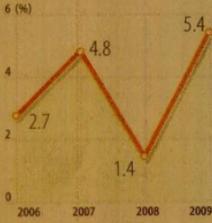

İkinci 500 daha kârlı

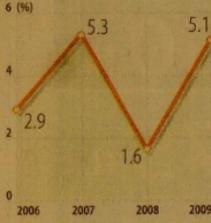
İSO'nun açıkladığı araştırmanın sonuçlarına göre, "İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" nun kârlılığı 2009'da ilk 500'ün üstüne çıktı.

İkinci 500, kriz yılında ilk 500'e göre satışlarda daha az kayıp yaşarken, ihracat ve katma değerde de daha iyi performans gösterdi.

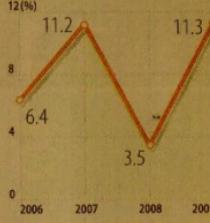
Satış kârlılığı

Aktif kârlılığı

Özkaynak kârlılığı

İSO araştırmasının sonuçlarına göre, ikinci 500 büyük sanayi kuruluşunun 2009 yılı üretimden satışları bir önceki yıla göre yüzde 2.4 geriledi. Bu oran, en büyük 500 şirkette yüzde 14.9 olmuştu. İkinci 500'ün vergi öncesi dönem karı yüzde 29.1, net katma değeri yüzde 15.1 artarken, ihracatında yüzde 18.8'e genel ortalamasının altında düşüş kaydedildi. Bu gruptaki şirketlerin mali yapılarındaki iyileşme ise, kârlılık ve katma değerdeki iyileşmeye oranla daha sınırlı kaldı.

İkinci 500 şirket listesinde 98 milyon 178.3 bin TL üretimden satış rakamı ile Oyka Kağıt Ambalaj Sanayi ilk sırayı alırken, bu şirketi SFC Entegre Orman Ürünleri ve Ozanteks Tekstil izledi. Bu grupta en fazla kâr eden kuruluş 63.1 milyon TL'lik üretimden satışlarına karşılık 73.9 milyon TL kâr açıklayan Dardanel Önemtaş Gıda oldu. İhracatta ilk sırayı 74.6 milyon dolarla Roteks Tekstil, yaratan katma değerde ise 71 milyon TL ile Kayseri Elektrik ilk sırayı aldı. ➤ **Sayfa 17-18**

İkinci 500'den carpıcı notlar

➤ 2008'de yüzde 74 azalan vergi öncesi kâr ve zarar toplamı, 2009'da yüzde 246.4 arttı

➤ İhracatta ilk sırayı dokuma, giyim eşyası, deri ayakkabı sektörü aldı

➤ Toplam çalışanların sayısı 1.4 azaldı

➤ Satış kârlılığı yüzde 5.4'le ilk kez "en büyük 500"ün üstüne çıktı

➤ Aktif kârlılığı yüzde 5.1, ekonomik kârlılık yüzde 15.9 oldu

➤ Borçluluk oranı azalmakla birlikte yüzde 54.4 ile yüksek bir düzeye kaldı

➤ Katma değerde kârın payı 14.8 puanlık artışla yüzde 25.7'ye çıktı

SATIŞLARDA İLK 5

Sıra	Firma	Üretimden satışlar (TL)
1	Oyka Kağıt Ambalaj	98,178,311
2	SFC Entegre Orman Ür.	97,968,399
3	Ozanteks Tekstil San.	97,800,125
4	Küçükler Tekstil San.	97,697,950
5	Ve-Ge Hassas Yap.Bant	97,514,068

KARDA İLK 5

Sıra	Kuruluş	Dönem kâr (V.Ö:TL)
1	Dardanel Önemtaş	73,944,099
2	İSTON İstanbul Beton	54,118,005
3	Kayseri Elektrik	40,067,004
4	Aydın Orme San.	37,506,501
5	Nitromak-DNX Kimya	34,258,640

İHRACATTA İLK 5

Sıra	Firma	İhracat (bin \$)
1	Roteks Tekstil İhr. San.	74,652
2	Osman Akca Tarım Ür.	61,626
3	Hisar Çelik Dokü. San.	59,551
4	ACT Tekstil Sanayi	58,397
5	Küçöker Tekstil San.	57,254

İSTİHDAMDAMDA İLK 5

Sıra	Kuruluş	Çalışan Sayısı
1	Sarıyaya Hazır Yemek Ür.	2,014
2	Ozanteks Tekstil San.	1,785
3	(Adını açıklamadı)	-
4	DESA Deri Sanayi	1,613
5	(Adını açıklamadı)	-

KATMA DEĞERDE İLK 5

Sıra	Firma	Br. katma değ.(TL)
1	İSTON İstanbul Beton	100,298,147
2	(Adını açıklamadı)	-
3	Kayseri Elektrik	71,007,410
4	Aydın Orme Sanayi	69,809,957
5	Saray Hali	64,995,808

İSO İkinci 500'de ekonomik büyüklüklerde değişimler

2009 yılı	Carli artış (%)	Sabit artış (%)
Satış hasılatı (Net)	-1,2	-2,2
Üretimden satışlar (Net)	-1,5	-2,5
Dönem kâr (Vergi öncesi)	32,8	31,5
Dönem kâr ve zarar top. (Vergi ö.)	279,4	275,6
Duran varlıklar	20,7	19,5
Net katma değer (Faktör fiy.)	18,7	16,6
Brüt katma değer (Temel fiy.)	17,3	15,2
Brüt katma değer (Üretici fiy.)	14,6	12,6

Küçük: Krizlere karşı deneyim kazandık

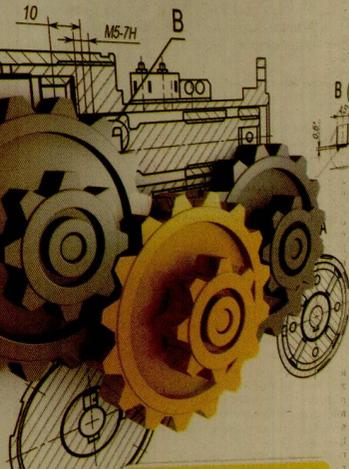

İkinci 500 sanayi kuruluşunun 2009 yılında elde ettiği olumlu sonuçları, dış açılıma sürecinin başlangıcından bu yana inili ufaklı sayısız krizle karşılaşan Türk sanayinin ve Türk ekonomi yönetiminin, krizlerle mücadelede kazandığı deneyim ve başarının işareti olarak yorumladı. Küçük, elde edilen başarının arkasında ekonomi yönetiminin uygulamalarının ve şirketlerin verimliliklerini artırmasının ortak payı bulunduğunu söyledi. ➤ **17'de**

> Anadolu iş dünyası ikinci 500 için ne dedi?

Sanayinin 'İkinci 500'ü kârlılığa büyükleri geçti

Sektörlerinin büyüğü firmalar

Sektör	Firma	Sıra
Madencilik ve taş ocaklığı	Çims Madencilik	61
Gıda, içki ve tutun san.	Arslantürk Tarm	7
Doküman, yayım, dergi	Ozarkent Tekstil	3
Organik ürün ve mobilya	SFK Enterte	2
Kağıt, kağıt ürün ve bas. san.	Ofya Kağıt	1
Kimya pet. ürün ve ya. san. Tas ve toprağa dâhil san.	Roma Plastik	16
Ana metal san.	BASTAS Cimento	9
Metal eşya, mak. ve teçhizat	Coskunob Radyator	27
Taşıt araçları san.	ZF Sachs	23
Diğer imalat san.	Karakas Atlatıs	25
Elektrik sektörü	Antalya Enerji	105

ISO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda ilk 20

'09 Yılı İkinci 500 Sıra No	'08 Yılı İkinci 500 Sıra No	Kuruluşlar	Bağlı Bilim. Odak / Kamu	Üretimden Satisler Net (TL)
1	43	Ofya Kağıt Ambalaj Sanayi	Adana	98,178,311
2	22	SFK Enterte Organ Ür. San. Ü. Sanayi	İst.	97,968,399
3		Ozarkent Tekstil Sanayi	Denizli	97,800,125
4		Kaçakçı Tekstil San. ve Tic.	Denizli	97,697,995
5		Ve Çetins. Kay. ve Yan. San. San.	İstanbul	97,514,068
6		ERBOSAN Erciyes Boru San.	Kayseri	97,481,473
7	25	Arslantürk Tarm Ürünleri San.	Trabzon	97,160,203
8	141	Alka Sanayi İnşaat ve Tic. A.Ş.	İst.	97,004,037
9		BASTAS Basketlet Çimento San.	Ankara	96,964,336
10	11	Memişoğlu Tarm Ürünleri	Mersin	96,960,860
11	106	Oğretmen Çorap Fabrikası	İstanbul	96,777,834
12		Çağ Çelik Demir ve Çelik End.	İst.	96,484,950
13		Kim Gürbüz Kartelepe Men. Fab.	İstanbul	96,463,067
14		Trakya Döküm San. ve Ticaret	İstanbul	96,036,260
15		Bafra Ent. Ün. Yem Gıda San.	Bafra	96,012,945
16	127	Roma Plastik Sanayi ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	95,785,421
17	124	Ozayraklı Maden Eşya San.	İstanbul	95,470,663
18		Set Beton Madencilik Sanayi	Balıkesir	95,385,465
19	154	Nikomak - DOK Kimya Sanayi	Ankara	95,286,362
20	392	Kütahya Seker Fabrikası	Kütahya	95,183,751

İkinci 500'de en fazla yükselenler

Sıra no	'09	Kuruluşlar	Kaç sıra yükseldi
01	20	Kütahya Seker Fabrikası	372
02	96	Gök İplik Seremet A.Ş.	353
03	74	Alkemy Adana Yem	323
04	144	Metel ve Yapı Sis. A.Ş.	270
05	163	ANATEKS	237
06	194	SANTA Sanayi İnşaat	221
07	57	Rimaks Çelik Ürünleri	218
08	173	Doğan Mahmut Narin	217
09	82	Deniztaş Petro Kimya	213
10	128	Çetinkaya Mensucat	212
11	213	Öğüt Gıda Sanayi	210
12	108	Öde Yalıtım Sanayi	207
13	189	Yemsel Tavukçuluk	206
14	248	Öğüt Tekstil Sanayi	201
15	149	Menel Yatak Ürünleri	198
16	267	Nil Orme Sanayi	195
17	262	Boskurt Konfeksiyon	180
18	71	Altıparmak Gıda San.	179
19	193	Gürmen Çimento Sanayi	178
20	320	Dinarus	178
21	132	Ofya Tarm Ürünleri	176
22	21	Osman Akça Tarm Ürünleri	174
23	296	Mıgıncan İplik Sanayi	174
24	247	Sefa Tarm A.Ş.	174
25	238	Bony Tekstil İşletmeleri	165

İSTANBUL - DÜNYA

Türkiye'nin ikinci 500 büyük Sanayi Kuruluşu'nun kârlılığı, ilk 500'ün üzerinde gerçekleşti. Buna göre ikinci 500 büyük şirketlerin 2009 yılındaki satış kârlılığı yüzde 5,4'e yükseldi ve yüzde 5,2 oranındaki birine 500'ü geçti. Bu oran, farklı sektörlerde 2007 yılı hariç, 2001 sonrası elde edilen en yüksek rakam oldu. Ancak yine de 2007 yılının altında kaldı.

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) ikinci 500 büyük Sanayi Kuruluşu raporu dün Baskan Taml Küçük, tarafından açıklandı. İSO'nun ikinci 500 büyük Sanayi Kuruluşu Raporu'nda, 2008 yılında olduğu gibi yine 496 özel kuruluş ve 4 kamu kuruluşu yer aldı. Bir önceki yıldan ikinci 500 kapsama giren 348 sanayi kuruluşu 2009 yılında da yerini korurken, 152 yeni katılım oldu. 2009 yılındaki 152 yeni kuruluşun 513 2008 birinci 500 aralamasından gelenler, geri kalan 101 kuruluş ise 2008'deki bir kuruluşun dışında sıralanmaya geldi. İkinci 500 içinde yabancı sermaye paylı kuruluş sayısı 2009 yılında 2008'e göre 2 adet azalarak 68'e geriledi. 2009 yılında ikinci 500 büyük sanayi kuruluşunun Türkiye GSYİH'si içindeki payı 2008'de olduğu gibi yine yüzde 0,9 olarak gerçekleşirken, İSO birinci ve ikinci 500 büyük sanayi kuruluşu kapsamında yer alan bir kuruluş, 2009 yılında Türkiye GSYİH'sinin yüzde 9,5'ini yarattı. Raporda, kamu kuruluşlarının sayısı ve ağırlığı çok az olduğu için ekonomik büyüklüklerle ilgili karşılaştırmalar sadece özel kuruluşlar için yapıldı.

Üretimden satışlardaki kazanç ilk 500'den az

2009 yılında ikinci 500 büyük sanayi kuruluşunda üretimden satışlar sabit fiyatlarla yüzde 2,4 oranında küçüldü, birinci 500 özetlerinde ise üretimden satışlar sabit fiyatlarla yüzde 14,9 oranında küçüldü. Birinci ve İkinci 500 arasındaki farklık, bir grup arasında sürekli değişimdeki farklılıkların yansıması, birinci 500'de petrol artımı, ana metal ve taşıt araçları sektörlerindeki kuruluşların ağırlığı fazla olmuştur. 2009 yılında bu sektörlerde dünya genelinde oldukça yüksek fiyat düşüşlerinin yaşanması ve ayrıca ihracatlarının gerilemesi birinci ve ikinci 500 arasında farklarmaya neden oldu. Geçen yıl ikinci 500'de toplam satış hasılatı bir önceki yıla göre yüzde 3,4 oranında azalırken, faktör fiyatlarıyla net kârına değeri ise yüzde 15,1 oranında arttı.

Toplam ihracattaki payları %7,1'e yükseldi

İkinci 500 özetlerinde 2008 yılında sabit fiyatlarla yüzde 26,5 oranında azalan yeni öncesi dönem kârı, 2009 yılında yüzde 29,1 oranında arttı. Dönem kârı artarken, dönem zarar azaldı ve 2008'de yüzde 27,1 oranında artan dönem zarar 2009'de yüzde 66,5 oranında azaldı. Bunun neticesinde de 2008 yılı yüzde 74 azalan yeni öncesi dönem kâr ve zarar toplamı 2009 yılında yüzde 246,4 oranında arttı. 2008 yılında ikinci 500 büyük sanayi kuruluşu Türkiye ihracatının yüzde 6,8'ini gerçekleştirdi. 2009'da bu oran yüzde 7,1'e yükseldi. 2009 yılında ikinci 500'ün ihracatında ilk sırada yüzde 28,7'lik pay ile 2008'de olduğu gibi yine doküman, gıyma eşyası, deri ve ayakkabı sektörü yer aldı. İkinci sırada ise yüzde 17 pay ile 2008'in üçüncüsü gıda, içki ve tutun sanayi yer aldı. Üçüncü sırada yüzde 14,3'lük payla ana metal sanayi, ardından da yüzde 12,3'lük payla metal eşya, makine ve teçhizat ve mesleki aletler geldi. Geçen yıl ikinci 500'deki ilk 50 kuruluş, ikinci 500'ün üretimden satışlarında yüzde 14, birinci 500'de değeri yüzde 14,6, dönem kâr ve zarar toplamında yüzde 15,2, ihracatında yüzde 16 ve çalışan sayısında da yüzde 13 oranlarında paya sahip oldu.

Kısa vadeli borç azaldı uzun vadeli borç arttı

2009 yılında ikinci 500 büyük sanayi kuruluşunda toplam çalışan sayısı bir önceki yıla göre yüzde 1,4 oranında azalırken, ikinci 500'den yaklaşık üç kat daha fazla işhissedar yaratan birinci 500'deki oran ise yüzde 5,1 ile daha yüksek olarak gerçekleşti. 2009 yılında ikinci 500 kapsamında özel kuruluşlarda borçluluk oranları az da olsa düşerken, öz kaynak payı arttı. Kısa vadeli borçlarım payı azalırken, uzun vadeli borçların payı ise yükseldi. Raporda, "Ancak şunu da belirtelim ki nispeten Raporda, finansman borçluluk oranının hala yüzde 54,4 gibi yüksek bir oranda olduğu gözden kaçmamalıdır" değerlendirmesinde bulunuldu. Rapora göre geçen yıl satış kârlılık oranı tekrar yüzde 5,4'e yükselirken, ancak hala 2007 yılının altında gerçekleşti. Raporda, 2009'un ekonomideki küçülme ve yavaşladıkla birlikte, karlılık ve kârta katkı sağlanan artışın, arastırılmalar açısından en sıra dışı yıllardan biri olduğu ifade edildi. Rapora göre, ikinci 500'deki kuruluşların geçen yıl maliyetlerini yüzde 2 oranında azalttı. 2009 yılında karlılıkta artışta en önemli etken, maliyetler ve finansman giderlerinin azalması, buna karşın diğer olumsuz maliyet gelirlerinin artması olarak belirlenirken, kırz karlarının azalmasıyla oluşan sanayi kuruluşlarının 2009 yılında verimliliği ve verimlilik artışı her zaman içinde daha çok önem ve önem gösterdiklerinin de ispatı olduğu kaydedildi.

Kriz tercbisi kârlılığa arttı getirdi

Raporda, kırz yıl 2009'da birinci ve ikinci 500'de karlılığın artması, her şeyden önce 1990'lı yılların başlarından bu yana irtifa içinde pek çok kırz karlı kuruluşun kuruluşlarının gelecekte mücadele edileceği deneyim kazandırdığı ve doğru refleksleri geliştirdiği göstermektedir. Bununla birlikte, her zaman olarak tekerleme seviyesinde bir şekilde henüz tam olarak tekerlememiş. Üçüncü 2010 yılında kayıpları tam olarak telafi edilemez ve ilave kazanım sağlanamaz denilmektedir.

En fazla kâr Dardanel'de

2009 yılı ikinci 500 büyük sanayi kuruluşları kapsamında en fazla kâr eden kuruluş Dardanel Onenatıs Gıda Sanayi oldu. Bu kuruluş, 2008 yılında birinci 500'de yer alan İSTON İstanbul Beton Elemanları ve İhan Beton Fabrikası Sanayi ve Ticaret AŞ takip ederken, ikinci sırayı ise Kayseri Elektronik Üretim Sanayi ve Ticaret AŞ, üçüncü yıl ikinci 500 büyük Sanayi Kuruluşu kapsamında en fazla ihracat yapan kuruluş, Roteks Tekstil İhracat Sanayi ve Ticaret AŞ oldu. İkinci sırada Osman Akça Tarm Ürünleri İhracat İhracat Sanayi ve Ticaret AŞ bulunurken, üçüncü sırayı ise Hisar Çelik Döküm Sanayi ve Ticaret AŞ aldı. Geçen yıl ikinci 500 büyük Sanayi Kuruluşu kapsamında yarattıkları ihracatları birinci kârta değeri ilk sırayı bir kamu kuruluşu olan İSTON aldı.

Maliyet ve finansman giderlerinin azalması kâr artırdı

Rapor sonuçlarına ilişkin olarak ise Küçük, arastırılmaları ortaya koyduğu üzere, karlılığın artması

sındaki en önemli etken, maliyetlerin ve finansman giderlerinin azalması olduğundan oldu dendi. Küçük, bu azalmada hem satışları için de ekonomi yönetiminin özveri ve katkısı bulunduğundan anlattı. Sanayicilerin her anlamda verimliliğini artırarak kendi üzerine düşeni yapmaları, ekonomi yönetiminin de izlediği faiz politikaları ile finansman giderlerinin azalmasına imine sağladığı ifade eden Küçük, "Evet, buğün geldiğimiz nokta itibarıyla, kırz karz mücadelede önelim kazanımları sağlanmış, olumlu bir zemin yakalanmıştır. Ama her zaman içinde etmişiz üzere, artık önümüzdeki meslede sağlanan kazanımların korunması ve artarak devam ettirilmesi" dedi. Bundan sonra cabalanan, daha önce olduğu gibi, yine bu yönde olacağı vurgulayan Küçük, "Ümit ediyoruz ki, 2009'daki olumlu koşullar sürdürülebilir hale gelecek, 2010'da sonrasındaki yıllar, sanayinin çizdiği daha da olumlu sonuçları karşısına çıkaracaktır" değerlendirmesinde bulundu.

Üyeleri bağlayan oy tercihi belirlemek doğru değil

Tanıl Küçük, referandum konusunda ise Anayasa'nın, toplumsal ve bireysel yaşama şekillerinden en temel hukuk düzenlemeleri olduğunu, temsil yetkisi verilen kuruluşların, TBMM'de uzlaşım için referandum ile tek tek yurttaşların iradelerini bulmasına yoluna gidilebileceğini söyledi. Bu süreçte, sivil toplum kuruluşlarının nası davranması gerektiğine dair tartışılmaya da gündeme geldiğini anımsatan Küçük, şöyle devam etti: "Herpimiz bireysel hayatımız, yani sıra, toplumsal hayatı, demokratik işleyişin doğrudan ilgilendiren Anayasa gibi önemli bir konuda, sivil toplum kuruluşları belbette ki değişikliklerin içeriğine ilişkin fikirlerini beyan edebilir. Tartışmaya katılabilirler. Bu zaten demokratik sürecin olması gereken bir parçasıdır. Ancak, sivil toplum ku-

Dardanel'in kârı finansman

Dardanel Gıda en yüksek kârda ilk sırayı aldı. Dardanel Onenatıs Gıda Yönetim Kurulu Başkanı Niyazi Önen, şirketin 63,1 milyon TL'lik üretimden satışlarına karşılık 73,9 milyon TL dönem kâr elde etmesini şöyle yorumladı: "İkinci 500 listesinde en kârlı ancak satış rakamından düşük bir şirket olarak görülmüştür. Bizim açıldığımız karlılığımızda hem normal faaliyetlerimizde de finans kârımız var. Bankalara olan borçlarımızda belli indirimler yapıldı. Biz de bunu finans kârı olarak toplam kârımızın içine saydık. Bu yüzden kârımız bizim rakamlarımızdan daha yüksek görünmüştür."

ruklarının tüm üyelerini bağlayan bir oy tercihi diye demokratik kararın doğru değildir. Zira, çağdaş devletler kârlılıklarını, ister seçimlerle ister referandumlarla ölçer, oy kullanmak, sistemin özünü oluşturan, en temel bireysel hakktır.

Demokratik işleyiş esasını, herkesin özgür iradesiyle, herhangi bir müdahaleyle maruz kalmadan sandık başına gitmesi olur. 'Gizi' oy, ancak kamu verlen oyun mahremiyetine gösterilen saygının bir gereğidir." Referandum sürecinde, üyelerin tek tek kişisel tercihlerini açıklayabilmelerine iare eden Küçük, bunun da bireysel bir hak olduğunu almı dendi. Küçük, konuşmasında, "Ancak, odaya yönetimi bulmak, odamıza adına, herhangi bir tercih içinde bulunulamaz, üyelerimizin bireysel iradesini göğleyebileceği düşüncesindedir." dedi. Böyle bir yadaşımın, İstanbul Sanayi Odası'nın bugüne kadar ortaya koyduğu kurumsal tavır ve anlayış ile de uyum düşüncesine göre vurgulayan Küçük, "Huzuru sağduyulu bir referandum süreci geçirmek beklentimizdir, kısa vadede çıkar ve beklentiler yerine, Anayasa'daki değişikliklerin içeriğine odaklanılmakla verilecek 'evet' ve 'hayır' oylarının saygıyla karşılanması gerektiğini ifade ediyor ve çıkacak sonuçun ülkemizin hayrına olmasını dileriz." diye konuştu.

Küçük: Ekonomi yönetimi ve sanayinin ortak başarısı

ISO Baskan Tanıl Küçük, kırz yıl 2009'da ISO 500'ünde elde edilen olumlu sonuçların, dışı açama sürecinin başlangıcından bu yana, irtifa aldığı, saygı ile karşılanan Türk sanayinin ve Türk ekonomisinin, kuruluşleri mücadelede kazandırdığı deneyim ve başarının sonucu olduğunu söyledi. "Bu yenilene bir süreçtir, birleştirici olma gerektir, çok önemli, memnuniyet verici gelişmelerdir. Her sanayinin hem de ekonomiyi yönetiminin adına, paylaşılması gereken ortak bir başarıdır" diyen Küçük, elde edilen başarıların ardından ekonomiyi yönetiminin uygulamalarının ve şirketlerin verimliliklerini artırmasının ortak payı bulunduğuna söyledi. ISO'nun yapılması gerekenlerin altını çizmeye bundan sonra da devam edeceğini bildiren Küçük, ekonominin sıyratını önünde olmak durumunda kazanımların artırılmasına katkı sağları etti. İkinci 500 raporunu açıkladığı toplantıda ISO Baskan Tanıl Küçük rapora ve gündeme ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

Arastırma sonuçlarını cesitli yorumlara neden olduğunu, bu yorumlar karşısında, çalışma anlayışını ve prensiplerini bir kez daha paylaşmak ihtiyacı duyduklarını ifade eden Küçük, ISO'nun temel misyonunun, sanayinin rekabet gücünün artırılması olduğunu, çalışmalarını, arastırılmalarını hep bu hedef doğrultusunda şekillendirdiğini anlattı. Bölün ama birleşmem, sanayine hizmet edilebilirliğine olduğunu ifade eden Küçük, şunları kaydetti: "Görevimiz, yapıları, en iyi hizmet yolunun, sanayi ve ekonomideki altsayın yönleri, eskilerin, objektif ve net biçimde, somut takım ve verileri dayanarak şekilde ortaya koymaktır. Giderilemeyen erksizden dolayı bedeller ödemesinin önüne geçmek, ihtiyaç duyulan önlemleri, zamanında ve etkin bir şekilde alınmasını katkıda bulunmak üzere, sanayimizdeki

tabloyu, olumlu olumsuz tüm yönleriyle görmesini ve yansıtmasını arıyoruz çünkü, Sunum altını irtifa çekmek istiyoruz ki bizim his, bir zaman, sadece olumsuzlukları önlemek bir anlayışta, baskın batıyıncı şekilde bir fikirler olmaktadır. Açıklamalarımıza temkinli yansıtıcı sfatı uygun olabilir. Ancak, diğer yorumlar, kanaatimize, hak kayıplarını sınırlamın çok önemdedir." İSO tarafından hazırlanan Birinci ve İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Arastırılmaları'nın, alanında yüksek baskıya doldurduğu vurgulayan Küçük, "Arastırılmalar için zengin bir veri tabanı sunan çok kıymetli çalışmalar ve İstanbul sanayi odası, 42 yıldır, bu çalışmaları, objektif ve güvenciliklerle gölge düşürmeye özen göstererek, titizlik içinde hazırlamaktadı" dedi.

Kamu listeye yine dört şirket soktu

ISO İkinci 500'e geçen yıl olduğu gibi bu yıl da dört kamu kuruluşu girdi. Kamu şirketleri arasında en üst sırayı 441 bin dolarlık İSTON Afafil Fabrikası, 282. sıra ile Ankara Halk Elektrik, 313. sıra ile TMO Genel Müdürlüğü Afyon Alkololendil Fabrikası takip etti. 2008 yılında listeye yer alan TÜVASAS ile Et ve Balık Kurumu ise bu yıl ikinci 500'e terfi etti. TÜVASAS ilk 500'e 370'inci, Et ve Balık Kurumu da 239'uncu sıradan listeye girip yerleşti.

Tanıl Küçük ün şirketi 36 basamak yükseldi

Geçen yıl ilk kez 388'inci sıradan giriş yapan ISO Baskan Tanıl Küçük'ün şirketi Etil Cökelti ve Seçileme San. AŞ 36 basamak sıraya yarakarak 352'inci sıraya yükseldi. Küçük, bir gazetecinin kendi şirketi hakkındaki sorularına, "Benim şirketim zaten da yapıyor, 2010'da irtifa daha iyi olacak daha fazla istihdam yaratacak. Ama bu benim şirketimin mesleesi değil. Bu, sanayinin mesleesi. Beni oradan soyutlayın lütfen. Biz Türk sanayisinde rekabet gücünün kalıcı olması ve artması için neler yapılıması gerektiğini söylüyoruz. Kararlarımızı popülasyonuyla sadece yapılıması gerektiğini net bir şekilde ifade ediyoruz."

İkinci ligde de şampiyon Kahramanmaraş oldu

Anadolu'nun 2'nci 500 litesinde parlayan kentleri, Kahramanmaraş, Adana, Bursa, Aydın, Balıkesir, Adapazarı, Kocaeli, Ankara, Eskişehir ve Uşak oldu. Bu kentlerden Maraş, her iki listedeki başkanı ile dikkat çekti.

2'nci 500'den çıkan Karabük, temsil ettiği tek firmasını ilk listeye yollamıştı. Bu arada Şanlıurfa da listeye veda eden kentlerden oldu. 13 kent sadece tek firma ile listede ismini temsil etme şansına yakalandı.

Handan Sema CEYLAN YURT HABERLERİ

Bu yıl 101 yeni firmanın 'merhaba' dediği İstanbul Sanayi Odası (ISO) İkinci Büyük Sanayi Kuruluşu Raporu'nun yılında Kahramanmaraş oldu. Birinci 500 litesinde 10 firmadan 16 firmaya yükselen Gaziantep'e rağmen 2008 değerlendirmesine göre 3 olan firma sayısını devam ettiği listede 100 artırarak 6'ya çıkartan Kahramanmaraş, ikinci 500'e de imzasını attı. İkinci 500 litesinde geçen yıl 8 olan firma sayısı Maraş'ta yüzde 25 artarak 10'a yükseldi. Bunda kentin sektörlerinin en yeni teknolojiyi kullanmasını etkisi olduğu belirtiliyor. Maraş'ın yitirdiği parlayan holding ise Kipas oldu. Kipas'ın ilk listede 4, 2'nci listede 2 firması bulunuyor. Öte yandan Kipas Holding'in listede yer alan her iki firması da listenin basamak sırayına sırtlandı.

ISO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu raporunda bir önceki yıldan ikinci 500 kapsama giren 348 yeni kuruluşu 2009 yılında da yerini korurken, 152 yeni katılım oldu. 2009 yılındaki 152 yeni kuruluşun 511, 2008 birinci 500 sıralamasından gelirken, geri kalan 101 kuruluş ise 2008'deki bir kuruluşundan sıralamaya girdi. İkinci 500'ün değerlendirilmesi yapıldı, her iki listede de değerlendirilmesi göz önüne alınarak tamamlandı. Buna göre Uşak listenin süper üyesi bir oldu. İlk 500 litesinde daha önceden listenin üyesi olan, hem devler ligine bir firmasını yolladı. Hem de 2'nci 500'deki firma sayısını 1'den 2'ye yükseltti.

Adana'da iyimser beklentiler artıyor

Şaban Baş Adana Ticaret Odası Başkanı

Listede bir firma daha artırmak ve geçen seneninüzüne çıkmak Adana adına büyük bir mutluluk. Küresel kriz olumsuz etkilerinin azaltılmasına bağlı olarak bu yındaki gelişmeler gelecekte iyimser beklentilerimizi artırıyor. İkinci 500 içerisinde yer alan 13 Adana firmasının her birini büyük bir içtenlikle kutluyor, başarılarının devamını diliyoruz. Gelecek yıllarda Adana'nın gerek sanayisi bazında, gerekse firma sayısı bakımından daha kapsamlı olarak listede yer almasını temenni ediyoruz.

Ümit Özgümüş Adana Sanayi Odası Başkanı

Ekonomik krize rağmen firmaların geçen yıl da yeni kuruluş olmaları, 2'nci 500 sıralamasında yer alan Adana firmalarının sayısının artması ve genel olarak da firmaların sıralamadaki yerlerini yükseltmesi se-

lisizliğin yüzde 26,5 ile en çok artış gösterdiği illerden Adana'ISO'nun her iki litesinde gösterdiği performansla şaşırttı. Birinci 500 litesinde 2008'de 11 şirketle temsil edilen kent, 2009'da da aynı performans göstermişti. İkinci 500'e gelindiğinde ise kent, 2008'de 12 olan sayısını 13'e yükseltti.

Listenin yükselen kentleri, Adana, Adapazarı, Aydın, Balıkesir, Bolu, Bursa, Eskişehir, Kahramanmaraş, Kocaeli, Uşak ve Ankara oldu. Kan kaybeden kentler ise Antalya, Denizli, Edirne, Elazığ, Gaziantep, İzmir, Kayseri, Malatya, Manisa, Samsun ve Tekirdağ. 13 kente ise tek bir firma şehrin adını temsil etti. Bu kentler Adıyaman, Antakya, Çankırı, Düzce, Elazığ, Giresun, Isparta, Kars, Kırklareli, Kutahya, Niğde, Ordu ve Yozgat oldu. Listeye merhaba diyen Çankırı ile Isparta ise geçen sene 2'nci 500'le temsil edilmemişlerdi. Bu firmaların listeye ilk 500'er arastından da düşmesi...

Karabük listeden çıktı. Ancak geçen sene 2'nci 500'ün olan firmasını birinci 500'e çıkarttı. Şanlıurfa'da bu yıl 2'nci 500'e veda eden kentlerden oldu. Urfa, bu firmasını ilk 500 litesine yükseltmişti. Kenti temsil eden tek firma gerileyerek, liste dışı kaldı. İlk 500 litesinde kan kaybeden İstanbul'un firmaları 2'nci 500'le İstanbul'un sayısını artırdı. Geçen sene 2'nci 500 firma listesinde İstanbul'dan 205 firma vardı. Bu yılki rakam 211. Ancak ilk 500 litesinde 2008 değerlendirmesine göre 227 olan firma sayısı 210'a geriledi. Bu anlamda firmaların pek çoğunun 2'nci 500'e düştüğü rakamın bundan dolayı arttığı tahmin edile-

vidir. Adana'da yerleşik bir sanayi ağına, bilgi ve birikim söz konusu. Bu nedenle firmaların kriz dönemlerinde bocalamıyor, üretim ve ihracatını azaltarak da olsa devam ettirebiliyor. Ayrıca Adana ekonomisi sadece bir veya birkaç sektöre değil, tekstil, gıda, metal, makine, kimya, plastik gibi çok sayıda sektöre bağlı. İlk 500'e giren firmaların da değişik sektörlerden oluştuğunu görmek mümkün. Listeye giren firmaların kültür ve başarılarının devamını diliyoruz.

İstanbul firmaları Mersin'in performansını düşürdü

Serafettin AŞUT Mersin TSO Başkanı

Daha önce açıklanan ISO 500'de Mersin'in listeye yer alması büyük bir mutluluk. Bu açıdan ikinci 500'de yer alan firmaların özünü düşürdü. İstanbul olarak gösterdikleri ilk Mersin firması olarak görülmektedir. Halbuki bu firmalar Mersin'de üretim yapıyor, Mersin'den ihracat ediyor. Bu anlamda bu tip listelerin moral ve motivasyon açısından yararı görüle-

Maraş'ta fabrika sahipleri üretimin başında

MEHMET BALDUK - KAHRAMANMARAŞ TSO BAŞKANI
İki yıl önceki ifademde de 'ilk 1000'de 20 firmamız olacak' diye ifade etmişim. 16 firmamız listelerde yer alıyor. Firmamızın üretimi yapıp merkezi dışında olan ve yeni gendeyen firmaları da sayarsak, hedefimize ulaştık diyebiliriz. Gelecek yıl firmamızın bu konuda biraz daha bilindirecek, 2011 yılında akanca kaç listede sayımız daha da artırmak istiyoruz. Kahramanmaraş 20 yıldır sürekli bir büyüme trendi içinde. Dönem dönem kesintiler olsa da yükselen bir trend yakaladı. Firmamızın calsma azmi bu hızla devam ettireceğiz ve daha sonraki yıllarda da firma sayımızı sürekli arttıracak. Başarımızı sıralama gelince, biz Maraş olacağız diye ümitsiz değiliz. Türkiye'nin batısında az kaynağı ve teknolojiyi eskiyen fabrikalar kapanıyor ve onların pazar paylarını biz alıyoruz. Bu da yükselmeye sebep olur. İkinci fabrika sahipleri ismini başında pezaire hakimler. Geçmişe göre tatmin edici olmasa da farklıdır. Bu da yatırım ortamını canlandırıyor.

dünyanın 165 ülkesine ticaret ağı kurmuş. Konya'tan gelen girişimci ruhla daha fazla marka firması çıkaracak güce sahiptir. Bugün Konya'nın büyük ekonomisini ihracatçıya yönelik gelişmeler için analiz çalışmaları sürdürüyor.

Mustafa Boydak Kayseri Sanayi Odası Başkanı

Geçen yıl Özdemir Uysal 18 firmamız yer aldığı Türkiye İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesinde bu yıl 16 firmaya yer aldı. Erbosan Erçoyun Boru Sanayi ve Ticaret A.Ş. Kayseri sıralamasında birinci olurken, Saray Hıtlı A.Ş. İkinci, Ser Dayarlı Tüketim Malzemeleri ve De Tic. San. Ltd. Şti. ise üçüncü sırada yer aldı. Bu sıralama girmen Kayserim ve firmamızın aşından son derece önemli ancak şirketlerin hayatı yetlerini de önem ettiriyor olmaları daha da önemli' dedi. Her seye rağmen üretim devam ediyor olmasını ülkemiz adına sevindiğini bir durum olduğunu açıklayan Başkan Boydak, 'Kayseri'nin kendi kışanında ilkler arasında başları bir yerde olduğunu görmekteyiz. Gelecek yıl bu listedeki firmamızın sayısını artırmayı ve firmamızın kriz ederek büyümlerini bekliyoruz' diye konuştu.

Devler liginin şirketleri başarı hikayelerini DÜNYA'ya anlattı

Hanefi Öksüz Kıpaş Holding Başkanı

Kıpaş Holding olarak ilk 500'de olduğu gibi ikinci 500 sanayi kuruluşu sıralamasında şirketlerimiz büyük bir başarıya erişti. Başkent Kıpaş Holding, 185 ara yükselerek 267 sırada yer alırken, Mersan şirketimiz 174. ara yükselerek 296 sırada yer aldı. Bu yükselme tesadüf değildir. Geçtiğimiz aylarda açıklanan ilk 500 şirket sıralamasında yine holdingimize bağlı 4 şirketin yer alması şirketlerimizdeki birlik ve beraberliğin talim ruhu içerisinde çalışmaların bir neticesidir. Kıpaş Holding, gelişimin ve ülkemizin kalkınmasına, üretimine ve ihracatına katkı sağlama devam edecektir. Hedefimiz önümüzdeki yıllarda ilk 500'e ikinci 500 büyük şirket sıralamasına da ulaşarak çok üretimi yer almaktır.

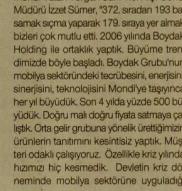
Doğan Narin Narpa Narin Grup Yönetim Kurulu Başkanı

Geçen yıl mevcut tesislerimizde kapasite artırımına yönelik makine yatırımları gerçekleştirildi ve bu dönemde kapasitemizi yüzde 30 artırdık. Bu artışta birliktelik ve güç parçası olarak katkı sağladığımız ve üretimimizi nadi sektörler arasında yer almasını hedefliyoruz. Pazarımızdaki başarılarımızın yanı sıra, üretimimizin ve ihracatımızın artmasını hedefliyoruz. Yine ilk 500'deki yerimizi de hedefimize ulaştığımızı düşünüyoruz.

İzzet Süsmez Mondi Yatak Genel Müdürü

Mondi Yatak Yorgan San. Tic. A.Ş. Genel Müdürü İzzet Süsmez, 1972. sıradan 193. basamak sırayına çıkarak 179. sıraya yer alarak büyük bir başarı elde etti. 2009 yılında Boydak Holding ile ortaklık yaptı. Büyüme trendimizde başarıyla Boydak Grubunun mobilya sektöründe tecrübesini, enerjisini, sinerjisini, teknolojisini Mondiyi tayin etmeye yardımcı oldu. Mondiyi tayin etmeye yardımcı oldu. Mondiyi tayin etmeye yardımcı oldu. Mondiyi tayin etmeye yardımcı oldu.

İlk 500'deki iller

Yükselenler Kentler
Adana
Adapazarı
Aydın
Balıkesir
Bolu
Bursa
Eskişehir
K.Maraş
Kocaeli
Uşak
Ankara

Düşenler Kentler
Antalya
Denizli
Edirne
Elazığ
Gaziantep
İzmir
Kayseri
Kırklareli
Kütahya
Niğde
Ordu
Yozgat

13 kentten tek isim
Adıyaman
Antakya
Çankırı
Düzce
Elazığ
Giresun
Isparta
Kars
Kırklareli
Kütahya
Niğde
Ordu
Yozgat

34 kentin listede adı yok

ISO tarafından açıklanan listede, Türkiye'nin 34 kenti temsil edilemedi. İlk 500 litesinde ise 38 kentin ismi yoktu. Karabük listeden çıktı. Ancak geçen sene 2'nci 500'e olan firmasını birinci 500'e çıkarttı. Şanlıurfa'da bu yıl 2'nci 500'e veda eden kentlerden oldu. Urfa, bu firmasını ilk 500 litesine yükseltmişti. Kenti temsil eden tek firma gerileyerek, liste dışı kaldı. Bu arada

listeye veda eden kentlerden biri de Edirne oldu. Edirne'nin 2 firması birinci listeden çıktı. İlk 500'e Edirne'nin kayıp sayması tespit edilirken, 2'nci 500 litesinde çıkan 2 firmamızın tamamını ilk 1000 litesine veda ettiği görüldü.

2'nci listede düşenler İstanbul'un sayısını artırdı. İlk 500 litesinde kan kay-